

Resnica pa je, da je Avstrija iz dežele divjakov napravila kulturno deželo in da Bošnjaki še nikdar niso toliko dobrot dobili kakor začasa avstrijske okupacije. Ko se je pričela colninska vojna s Srbijo, pisal je „Narod“ in z njim vsi drugi prvaški listi za Srbijo in je naravnost rekli: „Srbija je ponosno impertinentni napad Avstrije na svojo čast odbila...“

O tistih krvoločnih srbskih morilcih, ki so krajša Aleksandra in njegovo soprogo Drago po živinsko umorili, pisal je „Slov. narod“ tako-le: „Čast jim, ker pokazali so, da so vedno pripravljene, žrtvovati se svoji domovini. Ljudstvo boče od zarotnikov vedno s spoštovanjem govorilo, katerega tudi zasluži.“

Torej: krvavi morilci, ki spadajo na vislice, zaslužijo po mnenju prvakov spoštovanje. Lepi nazori! Da sovražijo prvaki našo državo iz vse duše, dokazal je „Slov. narod“ s tem, da je 27. 1. 1906 pisal:

„Srbija mora vstrajati v težkem boju, katerega je pričela z Avstro-Ogrsko, temu največjemu sovražniku Jugoslovanov.“

Torej — Avstriji boj, to je geslo prvaške politike. Govorili bomo prihodnjič še o tej stvari. (Pride še).

Novice.

Naš urednik Linhart pred potniki. Prihodnji ponedeljek, 5. t. m., vrši se pred mariborskimi potniki glavna razprava proti našemu uredniku g. Karlu Linhart. Tožitelj je prvaški odvetnik dr. Janko Brejc v Celovcu. Mož toži zaradi žaljenja časti, ki se je baje zgodilo v nekem članku „Stajerca“. Razprava bo de velezanimiva. Poročali bomo natanko o nje.

Naši prvaki gledajo vedno z nekakim ponosom na kranjske svoje bratce in nas hočejo v zvezi s Hribar-Suštersiščevo gospodo srečne napraviti. Dokazali smo že opetovano, kako veleindajalska in protiaustrijska je kranjska prvaška politika. Treba je tudi omeniti, da je ta kranjska prvaška politika obenem surova in nasilna. To dokazuje dve kazenski razpravi, ki sta se vršili pred kratkem na ljubljanski deželni sodnji. Prvi je bil tožen odvetniški kandidat dr. Žerjav. Mo je kot doktor „akademsko izobražen“, on predstavlja torej pravo cvetko prvaško-kranjske slike in inteligence. Vendar pa je bil tako surov, da je priporočal na nekem shodu, da naj se deželnega predsednika barona Schwarzza oklofuta. Na pretep je hujskal torej ta surovež in s tem dokazal, da stoji na istem stališču, kakor pobalini v Ljubljani, ki so tujo lastnino pobijali ter uničevali. Za svojo nesramno hujskanje je bil ta dr. Žerjav obsojen na 100 K globe, odnosno 5 dni zapora. Prvaki se delajo vedno za nedolžne ovčice, ali celo njih voditelji hujskajo v nasilje. Sramota! — Druga razprava se je petala z nekim plakaterjem Antonom Smole. Mo je na cesti iz političnega sovrašstva pljunil nekemu podčastniku 27. infanterijskega regimenta v obraz. Prvi sodnik, znani dr. Mohorič, ki je bil svoj čas v Ormužu, je Smoleta vkljup temu oprostil. Ali druga sodnja je nesramnega prvaškega hujskača obsodila na en mesec zapora. Pri razpravi je izjavil hauptman Schöbinger, da mu je znanih 24 slučajev, v katerih so bili vojaki od ljubljanskih barab opljuvani. Kaj bi se zgodilo, ako bi opljuvani vojak vzel bajonet in ga zadel hujskaču v prsa? Rekl bi zopet, da so vojaki „morilci“! Kaj so vojaki v Ljubljani sploh storili? Svojo dolžnost kot c. k. vojaki in nič drugega. In zato se jih preganja. Zanimivo je tudi, da se dobi slovenski sodnik, ki oprostí človeka, kateremu se je dokazalo, da je vojaku brez vzroka v obraz pljunil... In to naj bode prvaška „inteligenca“, slovenska „kultura“! Taki ljudje zahtevajo svojo univerzo! Da se ne smejimo!

Kdor se podaja v nevarnost, ta konča tudi v nje. — pravi stari pregovor. Pa še en pregovor: Kdor drugim jamo koplje, pade sam vanjo. — Tako se godi kranjskim prvakom. Mesec sem se peljali nesramni bojkot proti kranjski šparkasi, tej največji dobrotnici kranjske dežele. Napravili so tudi z raznimi lažmi, da se je došlo mnogo, lahkomišelnih možičev, ki so vzeli svoje vloge iz tega popolnoma varnega zavoda. Šparkaso seveda s tem niso mogli uničiti. Ali nekaj drugega se je pričelo goditi. Ljudje so slisali vedno prvaško gonjo in nakrat so pričeli jenati svoj denar tudi iz prvaških posojilnic. To

pa zlasti od tistega časa, ko se je zaslila vest, da so prvaške posojilnice 10 milijonov denarja Srbom dale. In zdaj kričijo in jamrajo prvaki, ker se bojijo za svoje posojilnice, ki seveda ne stojijo na tako dobrih nogah, kakor nemške šparkase. V lastne zanjke so se prvaški hujskači vjeli in danes se pač že kësajo, da so se pričeli z ognom igrati...

Deželnozbornske volitve se bližajo!

V kratkem (koncom maja) se vršijo deželnozbornske volitve na Štajerskem.

Zaupniki, na delo!

Volilni imeniki bodejo v vsaki občini izloženi približno od 4. do 17. aprila. Tekom teh 14 dni morajo zaupniki svojo dolžnost storiti. Ako kakšni napredni volilec ni v imeniku, naj se takoj zahteva, da se ga sprejme. Ako se nahaja kakšni nasprotnik v imeniku, ki nima pravice voliti, naj se takoj zahteva, da se ga črta.

Volilec je: v kmetijskih občinah vsak lastnoopravičeni, moški občan, ki je bil na dnevni razpisa volitve 24 let star, ki je avstrijski državljani, ki ni zaradi kazenskih zadev izključen od volilne pravice, in ki je tekom najmanjše 1 leta vsaj 10 K direktnega davka plačeval. Pri osebno-dohodninskemu davku pa mora plačati najmanjše 20 K, ako hoče biti volilec.

V splošnem razredu so vsi oni volilci, ki ne volijo v nobenem drugem razredu, ki so pa tudi vsaj eno leto v občini, v kateri bivajo, stanovali.

Zaupniki, ne pustite se od prvakov peljavati! Vsi na delo, da z maga napredna misel.

Kmet za kmeta!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Okrajni zastop ptujski je pač dokaz tako vzornega dela naprednega gospodarstva, da mora tudi največji nasprotnik priznati. V kratki dobi svojega poslovanja je napredni odbor izvršil naravnost velikansko delo na vseh poljih. Razlika med sedanjim naprednim gospodarstvom in nekdanjim nastopanjem prvaških zastopnikov je očitna. Prvacom se je šlo pač več za osebno korist in za politično moč, nego za gospodarsko delo. Zato so zadno tudi popolnoma zanemarili. Naprednjaki z neumornim g. Ornigom na čelu pa se niso brigali v zastopu za strankarske razlike, temveč so imeli le en cilj pred sabo: pomagati, koristiti prebivalstvu ptujškega okraja... Da se je naprednemu zastopu ta namen tudi v veliki meri posrečil, tega menda ni treba posebej označiti in dokazovati. Omenimo le še enkrat, da je to tudi knez in škof lavantinski dr. Napotnik javno ob odprtivi nove Okičeve ceste priznal. Knezoškof Napotnik se je g. Ornigu in naprednemu zastopu naravnost zahvalil za njih trud in za njih ljudstvu tako koristno delo! In tako tudi drugi. Celo vrsto voditeljev prvaštva bi lahko omenili, ki so naravnost hvalili vzorno gospodarstvo naprednega zastopa. Sicer pa tega treba ni; kajti ljudstvo samo vidi in čuti dobrote naprednega gospodarstva, ljudstvo samo je zadovoljno s tem gospodarstvom... Zato pa je tembolj žalostno, ako prihajajo zakotni prvaški listi in pričenjajo metati blato na napredni zastop. Navadna laž in navadno obrekovanje jim je pri temu dobro došlo. Ker proti naprednemu zastopu nimajo ničesar stvarnega povedati, zato lažejo in obrekujejo. Na te laži se seveda niko ne bode oziral. Kajti kmetje vedo prav dobro, da prvaki sploh niso ničesar storili in da bi prišli radi na krmilo zopet tisti gospodje, kateri so imeli okrajni zastop za molzno kravo... Najbolj očitajo lažnivi nasprotniki naprednemu zastopu, da je ta moral okrajne doklade od 30 na 40% zvišati. Res se je to zvišanje zgodilo; ali kdo je kriv? Edino prejšno prvaško gospodarstvo. Ko so naprednjaki v okrajnemu zastopu zmagali, prevzeli so od prvakov 22.150 kron dolga. Te prvaške dolgove bi se dalo sicer na ta način poplačati, da bi se vzelo posojilo. Ali potem bi bilo še slabše. Zato je okrajni zastop

raje zvišanje doklad za 10% sklenil. Ko bi bilo prejšno prvaško gospodarstvo res tako „vzorno“, potem bi se ne zapustilo nikakoršnega dolga; to pa posebno zato ne, ker prvaki sploh niso ničesar storili, kakor da so Brenčičom za les lepe račune plačevali. Koliko cest so prvaki naredili, kaj so glede živinoreje storili? Nič, nič, nič! In vendar so še zapustili čez 22.000 kron dolga. Ako treba, bodemo javnosti še natanko o tej stvari govorili... Prva naloga naprednega okrajnega zastopa je bila torej ta, da je prvaki dolg poplačal; in storil je to tudi leta 1905. Edino zato je moral doklade za 10% zvišati. Tudi zdaj so zahteve na okrajni zastop vedno večje. Ali naprednjaki nočejo in ne bodejo doklad zvišali. S sredstvi, ki so zastopu na razpolago, pa se stori vse, kar je mogoče. Za danes ne bomo popisavali dela naprednega okrajnega zastopa. Omenimo le par točk: Že v začetku l. 1905 je skušal napredni zastop okrajno cesto II. vrste Kolarija—Krapina z ozirom na veliki promet uvrstiti med okrajne ceste I. vrste. Potem je prišla na vrsto vaučna cesta Maribor—Ptuj—Zavrč, ki se je l. 1906 tudi med ceste I. razreda uvrstila. S to povzdigo cest v I. razred se je dobilo subvencije (podpore) i. s. za prodece in vzdrževanje mostov in vodotokov polovico, za cestarje 1 tretino. To le en dokaz. G. Ornig je tudi povzročil sklep deželnega zbora glede subvencioniranja, ki hode okrajno mnogo koristil. Tako bode vsled Ornigovega dela okrajni zastop za dela na okrajnih cestah I. in II. razreda najmanjše 30.000 K podpore od dežele dobival. Ednako se je tudi še druge subvencije dobivalo. Istotako je napredni zastop na polju šolstva, živinoreje itd. vedno in povsod svojo dolžnost storil. Te zasluge g. Orniga in njegovih sodelavcev ne more očrniti nobena laž. Zato gledamo popolnoma mirno na prihodnje volitve. Z lažniki in prvaških listih se pa ne bomo prepirali...

„Quadrathaxen“, — kdo ve, kaj je to? Večinoma se tega lepoglasnega izraza ne pozna. Ali kdor govori nemško z ljudstvom, ta bode večkrat opazil ednake izraze. „Haxen“, to je domači izraz za „nogo“. In „Quadrathaxen“, no, to so pač večje, obširnejše noge... Na nogo stopiti, to tudi ni nič posebnega ali svet pretresujočega. Napoleon je stopil celo rimskemu papežu na nogo in prišel v kljub temu v nebesa. Malo je ljudi, katerim še ni nikdo na nogo stopil. Neprijetna je stvar le tedaj, ako ima človek kurja očesa... Ali pustimo to in povejmo našim čitateljem nekaj novega: ako se stopi slučajno človeku na nogo, ali pa ako se reče komu, da ima „Quadrathaxen“, potem smatrajo to slovenski prvaki za krvavo žalitev. Brez šale! Pri znanih septemberskih izgredih lanskega leta bil je tudi študent Janezek Volčič navzoč. Fant je precej dolg, kakor srednja fižolovka. Noge tudi nima takšne kakor frajlice. In zato ni čuda, da mu je v množici neki policaj na nogo stopil. Studentek so bili, zato razburjeni in so pričeli kričati. In potem je dotični stražnik List baje dejal: „Auf ihre Quadrathaxen werden wir auch noch aufpassen.“ Student se je postavil kot fant na štelungi in je šel tožiti. Zagovarjal ga je znani sinko trboveljske „slovenske mamicе“ dr. Dimnik; fant ni neumen in ne sliši plank žvižgati. Tudi trave ne sliši rasti in vendar, vendar je bil toženi stražnik oproščen. Zastopal je stražnika g. dr. Plachki. Oj ti presnete „Quadrathaxen“ ti! Morda imata tožitelj in dr. Dimnik zdaj tudi še „Quadratnase“...

Povest o bradi. Pri obravnavi proti stražniku Listu zaradi „Quadrathaxnov“ izpovedal je tudi kot tožiteljeva priča neki prvaški zagriženec Weiksl. Kot priča je moral seveda popisati toženega stražnika. In rekel je najprve, da je imel dotični stražnik črno, močno brado. Čez nekaj tednov je bil mož zopet zaslišan in je rekel, da brada ni bila črna, temveč rudeča. In pozneje je bil zopet zaslišan in rekel, da brada ni bila ravno rudeča, ampak „blond“; tudi ni bila več „krepka“ (dicht), temveč slabejša... Oj ti brada! Najprve si bila črna, potem rudeča, potem „blond“... Vse to se je izpovedalo pod prisego! Oj ti brada, ti hudobna brada!... Ako pošteni človek nekaj pod prisego trdi, potem mora biti to resnica. In resnica ostane nespremenjena za danes, jutri, in tudi za 100 let pozneje! Brada je črna, rudeča ali „blond“, ali